

Maria Barbal guanya el 53è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes

L'escriptora pallaresa s'ha convertit en la setena dona que guanya aquesta distinció d'Òmnium Cultural

Maria Barbal, aquest matí, a la grada exterior del Palau de la Música | Òmnium Cultural

Maria Barbal ha estat distingida aquest dimecres amb el 53è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes d'Òmnium Cultural. Barbal, nascuda a Tremp l'any 1949, és autora d'una dotzena llarga de novel·les que l'avalen com una de les narradores més destacades de la literatura catalana contemporània. L'escriptora pallaresa ha publicat també llibres de contes, una obra de teatre i tres de narrativa juvenil. Una llarga llista de premis l'avalen, com el molt recent 53è Premi Josep Pla 2021 per la novel·la *Tàndem*.

El veredict del jurat s'ha fet públic en un acte al Palau de la Música Catalana, on un any més ha faltat el president de l'entitat, Jordi Cuixart, que si bé tenia prevista l'assistència no ho ha pogut fer després que se li revoqués dimarts el tercer grau penitenciari.

Maria Barbal s'ha convertit en la setena dona que guanya el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Un guardó que va ser instituit per Òmnium Cultural l'any 1969 a proposta de la Junta Consultiva de l'entitat. S'atorga anualment a una persona que, per la seva obra literària o científica en llengua catalana, i per la importància i exemplaritat de la seva tasca intel·lectual, ha contribuït de manera notable i continuada a la vida cultural dels Països Catalans.

Barbal ha fet referència a aquesta fita en clau femenina. "El 7 m'agrada molt, però aquest any m'està temptant el número 53", ha bromejat sobre l'edició del guardó amb què ha estat distingida, la

mateixa que el Premi Josep Pla. L'escriptora de Tremp ha manifestat que l'alegria que sent per la distinció "contrasta i fa balança" amb la seva preocupació pels temps actuals, "plens de dificultats i reptes importants: temps de crisi literària, política, econòmica i social".

En referència a l'absència de Jordi Cuixart, i de la situació de líders polítics i socials catalans presos, ha lamentat que "es pretén empresonar el pensament, o potser senzillament demostrar qui te el poder i la força". Malgrat no haver assistit a l'acte ja que es troba novament a la presó, Cuixart sí que va poder comunicar personalment a Barbal que se li havia concedit el premi, durant una visita recent a casa seva que Òmnium Cultural ha compartit a les xarxes socials.

Maria Barbal va rebre fa uns dies la visita de @jcuixart i @marcelmauri. Una visita que va acabar amb una notícia sorprenent per l'escriptora: és la 53a #PremiDHonor de les Lletres Catalanes d'@omnium ? pic.twitter.com/0R8kICfJUa

? Òmnium Cultural (@omnium) March 10, 2021

Barbal rebrà 20.000 euros i el guardó del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes, que és sempre a partir d'una pedra o còdol escollits per l'autor. En aquest cas, Barbal ho té clar: Serà una "pedra de tartera o pedra de pissarra plana", com les que abunden al Pallars. L'acte de lliurament del 53è Premi d'Honor de les Lletres Catalanes tindrà lloc el dilluns 7 de juny del 2021 en una localització triada conjuntament amb la premiada. Barbal ha dit que encara no ho ha decidit el lloc concret, però que ja hi ha rumiat.

Maria Barbal, lligada a Òmnium

El guardó relliga la vinculació de l'escriptora amb l'entitat. I és que va debutar en la literatura l'any 1984 amb 'Pedra de tartera', el seu títol més conegut i que va guanyar precisament el Premi Joaquim Ruyra, que concedeix també Òmnium Cultural. A més, en els seus anys de joventut l'escriptora va exercir de professora de català d'Òmnium, on va coincidir amb Maria Mercè Marçal.

Barbal ha fet un al·legat en favor del català i ha demanat no "eliminar-lo" del dia a dia, perquè sinó, la tasca d'escriptors no serà suficient. S'ha posat d'exemple de superació de "totes les imposicions" pel fet de poder rebre un guardó com aquest malgrat haver estat educada únicament en castellà a l'escola franquista.

Sobre la seva pròpia trajectòria literària, ha indicat que un dels seus privilegis ha estat el d'escriure sense "gairebé plantejar-se la direcció i el sentit" de l'obra. "He escrit segons els impulsos i el desig d'unes obres, sobretot per entendre-les". Primer amb obra més ambientada en l'entorn d'on prové, després, "seguint camins diversos que potser a algun crític literari li ha semblat dispers, però és la meua manera de crear i m'agradaria molt continuar gaudint d'aquesta llibertat en aquesta última etapa", ha reflexionat.